

Линник Ю.Є., Шиян Є.Г., доцент

*Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична
стоматологічна академія», кафедра післядипломної освіти
лікарів стоматологів-ортопедів*

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЗАСТОСУВАННЯ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ ІЗ ТЕЛЕСКОПІЧНОЮ ФІКСАЦІЄЮ

Актуальною проблемою ефективного лікування хворих з частковою відсутністю зубів знімними протезами є фіксація їх в порожнині рота. За багато років було запропоновано велику кількість різноманітних методів, які сприяли в тій чи іншій мірі вирішенню цієї проблеми. Частина з них – не знайшла широкого практичного використання, в зв'язку з виявленою малою ефективністю, інша – залишається зі своїми плюсами та мінусами в стоматологічній практиці. Телескопічна система фіксації, на сьогодні, є методом вибору безкламерного кріплення знімних зубних протезів, яка дозволяє оптимально вирішувати задачі фіксації та стабілізації зубного ряду в поєднанні з високим естетичним ефектом «1».

Задача лікаря-стоматолога ортопеда полягає в тому, щоб знайти максимально ефективну конструкцію фіксації цих протезів, яка б допомогла пацієнту відновити функцію жування. Тому, нам би хотілося зупинитися на такому етапі лікування при частковій відсутності зубів, - використання системи подвійних коронок.

Мета полягає в тому, щоб виявити, оцінити та порівняти, ґрунтуючись на даних науково-дослідних статей, методичних, учбових посібників, результати протезування частковими знімними протезами з використанням телескопічної фіксації та запропонувати, удосконалену нами, телескопічну систему.

Матеріали та методи дослідження. Аналітичне опрацювання наукових джерел з проблем заміщення дефектів зубних рядів протезами із фіксацією системою подвійних коронок та представлені дані принципу дії, запропонованої нами, телескопічної системи.

Результати дослідження. За даними літературних джерел, на сьогодні, найбільш розповсюджені три системи телескопічних коронок для фіксації знімних протезів, які різняться механізмами ретенції:

- Перша система(циліндрична) – телескопічні коронки з двома паралельними поверхнями, ретенція утворюється шляхом тертя.

- Друга система – коронки конусної форми, тертя виникає тільки завдяки «розклинюючого ефекту».

- Третя система – коронки з проміжком(зазором), ретенція забезпечується допоміжними елементами в вигляді фрикційних штифтів, пелюсток та ковпачків, плунжерів, ригелів, пружинних фіксаторів еластичних кілець, шпонкових пазів та інших, які розташовані в міжкоронковому просторі.

Циліндрична та конусна системи вважаються класичними. Вони в свій час виготовлялися із золота, забезпечуючи хорошу фіксацію при багатьох чисельних фрикційних рухах. Але, через високу вартість таких протезів, подвійні коронки почали виготовляти із недорогих сплавів. З'явилася інша проблема. Згадані класичні системи відносно швидко втрачали фіксуючі властивості, тому виникла необхідність використовувати допоміжні фрикційні елементи які, згідно класифікації, поділяються на силові, геометричні та гібридні

В наукових роботах (А.Н.Доста, 2009; М.Керн. W.Woemer, 1991; Н.Вебер, 1989, 1993) висвітлюються результати протезування з використанням фрикційних штифтів, пелюсток та інших елементів [2, с. 73-77; 3, с. 153-158; 4, с. 178].

В між коронковий простір за допомогою гальванотехніки розташовують додатковий ковпачок, наприклад із золота. Розроблена система ФГП яка передбачає заповнення між коронкового простору самотвердіючою пластмасою[2, с. 73-77; 4, с. 179].

Проте інтеграція у конструкцію протеза подвійних коронок з додатковими ретенційними елементами є технічно складною (кропітки у виконанні та «примхливі» при використанні). Крім того, ці елементи мають чималу собівартість [1, с. 103].

Проаналізувавши наукові роботи багатьох дослідників, на кафедрі було удосконалено та запатентовано (Рацпропозиція №0066 від 06.02.17р. УМСА; Патент на корисну модель №118487 від 10.08.17р.) метод фіксації телескопічних коронок з використанням допоміжного елемента - ретенційного кільця з проміжком.

При цьому на внутрішній коронці утворюється кільцеве заглиблення в яке вставляється округле ретенційне кільце з проміжком. Під час з'єднання зовнішньої коронки, завдяки проміжку в кільці, останнє стискається активуючи ретенційно-фрикційні властивості телескопічного з'єднання.

Останнє просте у технологічному виконанні, лікар може задавати потрібне зусилля в телескопічному з'єднанні, виходячи з клінічної ситуації, методом підбору ретенційних кілець з різноманітним модулем пружності, виготовленого з того чи іншого матеріалу. При необхідності кільце легко замінюється на потрібне. Не заважає під час проведення пацієнтом гігієнічної профілактики порожнини рота. Дослідження тривають.

Література

1. Лебеденко И.Ю., Перегудов А.Б. Телескопические и замковые крепления зубных протезов. - М.: Молодая гвардия, 2004. - 344 с.
2. Нестор Р.А. Телескопічні коронки у забезпеченні фіксації комбінованих покривних протезів, Огляд літератури/ А.Р. Нестор //Новини стоматології. 2014. №3 (80)с.73-77
3. Ohkawa S., Okane H., Nagasawa T. et al. Changes in retention of various telescope crown assemblies over long-term use.// J Prosthet Dent. -1990 Aug. –Vol.64(2). –P.153-158.
4. Лесів А.Й. Ортопедичне лікування хворих з дефектами зубних рядів протезами на телескопічних системах власної конструкції: дис.. ...канд.мед. наук: 14.01.22/ А.Й.. – Львів, 2000. – 178с.